

UPRAVLJAVSKA SPOSOBNOST OBČIN

Glede na to, da je organiziranost lokalne skupnosti določena z zakonom - prav tako njeni organi, njihove naloge, pristojnosti in odgovornosti - »manevrskega prostora« brez zakonskih sprememb za spremembe v statičnem delu organiziranosti ni ravno veliko. Zato so vse slovenske občine bolj ali manj (odvisno od velikosti) organizirane po podobnem modelu, torej z enakimi nazivi oddelkov in delovnih mest v upravi. Ne glede na to je mogoče opustiti, vsaj pri operativnem delu, v upravi zakoreninjeno birokratsko oziroma linijsko organizacijsko strukturo. Občinska uprava ima po reformi vse manj »birokratskih« upravnih nalog in vse več nalog storitvenega podjetja. Občinsko upravo je moč organizirati v skladu s sodobnimi organizacijskimi teorijami, ki upoštevajo vedno večje število organizacijskih spremenljivk, zlasti tistih, ki so povezane s človeškim dejavnikom v organizacijah. Veliko možnosti za spreminjanje organiziranosti občinske uprave je v dinamičnem delu organiziranosti. V okviru teh možnosti lahko upravljavsko sposobnost lokalnih uprav merimo z različnimi kazalniki, ki so vezani na različne aspekte delovnega procesa, torej na zagotavljanje javnih storitev, na kadrovsko-organizacijski vidik, na uvajanje načel v občinsko upravo, na ekonomske vidike in na sodelovanje z ostalimi akterji.

Upravljavsko sposobnost občine je proučevana in merjena skozi štiri skupine kazalnikov, in sicer so to:

- politični kazalniki;
- ekonomski kazalniki;
- upravno-organizacijski kazalniki;
- kazalniki javnih storitev.

Vsaka skupina kazalnikov h končnemu rezultatu prispeva enako pomemben prispevek, in sicer 25 točk, kar pomeni, da občina lahko skupaj doseže 100 točk. Vsaka skupina dejavnikov ima natančno deset kazalnikov, ki so v veliki večini ovrednoteni vsak z 2,5 točkami, nekateri pa tudi z dvema ali s tremi točkami, kar je natančneje prikazano pri vsakem posameznem kazalniku. Končni rezultat pokaže upravljavsko sposobnost posamezne občine po lestvici:

- 100 do 80 točk, visoko upravljavsko sposobna občina (občina prejme zlati USO standard);
- 79,75 do 60 točk, srednje upravljavsko sposobna občina (občina prejme srebrni USO standard);
- 59,75 ali manj točk, nizko upravljavsko sposobna občina.

UPRAVLJAVSKA SPOSOBNOST OBČINE ZREČE

Občina Zreče je k projektu upravljavsko sposobnost občine pristopila v začetku leta 2016. V obdobju med februarjem in julijem 2016 so bile na podlagi analize temeljnih in strateških občinskih dokumentov, statističnih podatkov, uradne spletne strani občine, javno dostopnih podatkov ministrstva za finance in drugih vladnih institucij ter terenskega ogleda ocenjene dejavnosti Občine Zreče z vidika vsakega posameznega kazalnika. Poleg tega sta bila v analizo vključena tudi župan in direktorica občinske uprave, s katerima sta bila opravljena

poglobljena družboslovna intervjuja. Za boljšo predstavo o upravno-organizacijskem delovanju občinske uprave so bili v študijo vključeni tudi vsi zaposleni javni uslužbenci v občinski upravi Občine Zreče, ki so v prvi polovici julija sodelovali pri anketnem zbiranju podatkov.

Analiza upravljalvske sposobnosti Občine Zreče je bila s pripravo vmesnega poročila zaključena konec avgusta 2016. Na vmesno poročilo je vodstvo občine pripravilo odziv, v katerem je že izkazalo izboljšave nekaterih kazalnikov, ki so upoštevani v končnem poročilu; načrtani pa so tudi konkretni načrti za prihodnje.

REZULTATI

Kakovostno opravljanje temeljnih funkcij in nalog občinske uprave je osnovni pogoj za obstoj in razvoj vsake dejavnosti, kar seveda ne velja zgolj za tržno naravnane organizacije, ampak tudi za javni sektor. V Sloveniji občine večinoma nimajo sprejete splošne politike kakovosti, kar pomeni, da je težko govoriti o optimizaciji dela v občinski upravi, o učinkovitosti, racionalnosti dela, zmanjšanju stroškov; najpogosteje prav zato tudi ni mogoče vrednotiti dela uprave in ne posameznega uslužbenca, ki je v njej zaposlen – standard kakovosti upravljalvske sposobnosti občin (USO) pa to omogoča. Vse slovenske občine so bolj ali manj (odvisno od velikosti) organizirane po istem modelu, ne glede na to pa je mogoče opustiti, vsaj pri operativnem delu, v upravi zakoreninjeno birokratsko oziroma linijsko organizacijsko strukturo. Na ta način občine tudi dokazujejo, da so v okviru svoje avtonomije in samostojnosti uspešne pri zagotavljanju javnih dobrin in storitev svojim občanom; dokazujejo pa tudi smiselnost svojega delovanja in ne nazadnje lastnega obstoja.

Podrobna analiza štiridesetih kazalnikov na primeru aktualnega delovanja Občine Zreče je pokazala naslednje rezultate:

- pri dveh skupinah kazalnikov (političnih in ekonomskih) je občina od možnih 25 točk dosegla 25 oz. 24 točk. V skupini političnih kazalnikov je v vseh desetih kazalnikih občina dosegla vse možne točke. V skupini ekonomskih kazalnikov je občina izgubila po 0,5 točke zgolj pri dveh kazalnikih.
- skupina upravno-organizacijskih kazalnikov se je glede na število pridobljenih točk uvrstila na tretje mesto; njihova skupna ocena znaša 21,75 točk. Pri šestih kazalnikih je občina dosegla vse točke; štirje kazalniki pa so ocenjeni z nižjimi ocenami.
- v skupini kazalnikov javnih storitev so videni napor občin iz preteklega obdobja, ko je občina aktivno spodbujala in zviševala kakovost in pestrost javnih storitev. Ta skupina kazalnikov je z 21 točkami sicer na četrtem mestu, a se je potrebno zavedati, da je za izboljšavo teh kazalnikov potreben tako finančni vložek kot tudi celovit premislek o možnih rešitvah, kar pomeni, da gre za srednjeročne oziroma dolgoročne cilje izboljšav.

Pri tem je potrebno dodati, da se vodstvo občine zaveda šibkih točk aktualnega delovanja občine, ki so bili preko kazalnikov izpostavljeni, ter že načrtuje ukrepe za njihovo izboljšanje, kar je vodstvo občine jasno in s konkretnimi rešitvami izrazilo tudi v svojem odzivu na podano vmesno poročilo USO.

Občina Zreče je na podlagi analiziranih štiridesetih kazalnikov od 100 možnih točk dosegla **91,75 točk**, kar pomeni, da je

OBČINA ZREČE
VISOKO UPRAVLJAVSKO SPOSOBNA OBČINA,

saj je uspela racionalizirati in ekonomizirati svoje delovne procese ter s tem posredno povečati lastno učinkovitost.

Občina Zreče bo 7. decembra 2016 prejela standard kakovosti »Zlati certifikat USO« v papirni ter elektronski obliki.

